

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: keel ja kirjandus	Õppeaine: eesti keel
II kooliaste	4.klass	Tundide arv: 6
Õppeaine kirjeldus		
<p>Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust. 1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmäärke.</p> <p>II kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomes ning keeleteadlikkus. Siingi on eesti keele õpetamise keskmes (tervik)tekstid ja katkendid või tekstikorpused ning nendega seotud tekstitoimingud. Keelepädevuse tagab võimalikult eripalgeline, kuid autentne ja adekvaatne tekstivalik, mis võimaldab omandada keeleteadmisi ja kujundada hoiakuid.</p> <p>Suhtlemisõpetusega kujundatakse oskust kasutada multimodaalses suhtluses eri kanaleid ja keskkondi (sh netikeskkonda), oskust arvestada suhtlemisel eesmärki, partnerit ja olukorda, oskust vahendada teavet, väljendada oma arvamusi ja hinnanguid. Tähelepanu pööratakse ka netiturvalisusele. Suhtlusoskuse arendamisel tehakse informatiivseid esitlusi (nt raamatututvustusi) nii individuaalselt kui ka koostöös.</p> <p>Teksti vastuvõtu õpetusega kujundatakse oskust tekste leida ja valida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, samuti rakendatakse erinevaid lugemis- ja kuulamisvõtteid ning süvendatakse oskust teksti mõista ja sellele reageerida. Arendatakse kriitilise lugemise oskust ning analüüsitakse erinevaid tarbetekste. Elulähedaste ja tähenduslike aine- ja muude tekstide käsitus lõimitakse tekstide ülesehitusliku eripära, sõnavara, grammatika ja õigekeelsuse õpetamisega, et kujundada õpilases loomulik keeleteadlikkus.</p> <p>Tekstiloomes õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul õpilane tajub situatsiooni ja adressaati ning suudab oma mõtteid selgelt ja täpselt, tekstiliigile omasel viisil väljendada. Jutustavate, kirjeldavate ja arutluselementidega tekstide kõrval hõlmab kirjutamine avarat tekstivälja alates tarbetekstidest kuni ilukirjanduseni. Tekstiloomes on põhirõhk kirjutamise protsessil, õpilane järgib kirjutamise etappe alates eeltööst kuni lõpptulemuse vormistamiseni ja viimistlemiseni.</p> <p>Keeleteadlikkuse õpetusega avardatakse keeleteadmisi, omandatakse õigekeelsuspõhimõtted, kujundatakse eesti keelt väärtustavat hoiakut. Arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest ning murrete eripärast. Keeleteadlikkust, mis peab tagama korrektse ja mitmekülgse kirjakeele omandamise, õpetatakse muude tekstitoimingute osana.</p> <p>Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, st, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevalikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.</p>		

Õpitulemused:	Metoodilised soovitused, sh õpistrateegiate rakendamine, diferentseerimise võimalused
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • jutustab kuuldu teksti ümber; • esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; • väljendab oma arvamust, annab infot arusaadavalt edasi; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; • esitab peast ilukirjandusteksti omal valikul, loeb teksti rollis; • annab juhiste alusel kaaslasele tagasisidet. <p>Teksti vastuvõtt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, selgitab nende tähendust; • valdab lihtsamaid lugemistehnikaid, eesmärgistab lugemist; • kirjeldab tarbe- ja ilukirjandusteksti peamisi erinevusi; • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi ja leiab tekstist vajalikku infot; • nimetab ilukirjanduse põhiliike, proosa, luule, draama, ja nende tunnuseid; • nimetab rahvaluule põhiliike ja nende tunnuseid; • tutvustab loetud proosateose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise aega, kohta ja tegelasi; • kirjeldab luuletuse meeoleolu, aega, kohta; • esitab ilukirjandusteksti mõtestatult; • leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu; • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut); 	<p>Põhikooli õpilasel on eesti keele grammatika omandatud suulisest keelest, koolis asub ta õppima grammatikasüsteemi eripärasid, et eesti keele olemust sügavamalt tunnetada. Siinkohal näitlikustab grammatikaõpetust käändesüsteemi õppimine. Käändesüsteemi õpetades saab tugevdada õpilaste loomulikku keeletaju ja näidata, kuidas nad tegelikult juba teavad, kuidas käänata. Selliseid õpilaskeskseid avastusi sobib käivitama tunni fookust silmaspidav keelematerjal, näiteks võib õpilastele anda lugeda teksti või lauseid, millest teatud käändelõpud puuduvad ja küsida, mis teeb selle teksti imelikuks, mis on puudu. Seejärel võib paluda õpilastel puuduolev ise lisada. Sedamööda saab hakata nähtavaks tegema käändesüsteemi elemente. Käänete moodustamise põhimõtteid õpetades on oluline teada, et on kolm põhikäänet (nimetav, omastav, osastav), ning et omastava käände tüve alusel moodustatakse teisi käänendeid. Selle seose märkamiseks võib õpilastel paluda uurida käänete tabelit, kus on markeeritud omastava tüve korduv osa. Diferentseerida saab nii, et vastavalt õpilasele võimetele uuritakse käändetabelit osade kaupa ja tõstetakse markeeringutega esile teatud osad, et tähelepanu koonduks korraga vaid vajalikule. Grammatika õpetamisel on oluline suunata õpilasi arutlema ja pakkuma oma seletusi ühele või teisele keelenähtusele. Abiks võivad olla võrreldavad fraasid (<i>kolm jäätis vs kolm jäätist</i>) või laused (<i>Laenasin klassikaaslane oma telefon vs Laenasin klassikaaslasele oma telefoni</i>), miks mitte pikem tekstikatkend, mille õpetaja on ette valmistanud. Keelematerjali saab diferentseerida esiletõstudega. Näited aitavad tunni alguses arutelu käivitada ja mõtlemist aktiveerida. Siin on õpetajal oluline olla vestluse suunaja, kes juhib küsimustega õpilase avastuseni. II kooliastme õpilast võiks suunata teadvustama, et sõna koosneb erinevatest osadest. Mõiste tüvi on</p>

- tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule hinnangu ning põhjendab seda.

Tekstiloomed

- Jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest;
- jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;
- kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga jutustava teksti;
- kirjutab lühema tarbeteksti vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;
- tunneb kirjutatavate teksti ülesehitust ja vormistustavasid;
- kirjutab eakohase pikkusega loovjutte küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;
- tunneb protsesskirjutamise etappe, täiendab oma tööd tagasiside põhjal;
- rakendab omandatud keeleteadmisi teksti kirjutamisel ja toimetamisel.

Keeleteadlikkus

- Kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi ja kaashäälikuühendi reeglit ja erandeid;
- järgib kirjutamisel õpitud häälikuõigekirjareegleid;
- eristab liitsõna täiend- ja põhiosa, liitsõna ja liitega sõna, aimab liitsõna tähendust täiend- ja põhiosa põhjal;
- selgitab sõna tähendust sõnastiku tähendussetuse ja näidislause põhjal;
- järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- eristab sõnu liigiti;
- oskab pöörata tegusõnu ainsuses ja mitmuses ning kasutada jaatavat ja eitavat kõnet tekstis;
- oskab määrata lauseliikmeid ja teab nende ülesannet lauses;

vajalik järgmiste teemade õppimisel (liitmine, tuletus, kokku- ja lahkukirjutamine, astmevaheldus).
Õpilased võiksid grammatikaterminite õppimisel võimalikult aktiivsed olla ja tuleks julgustada ise selgitama, miks on mitmusel tunnus ja käändel lõpp, ja mitte vastupidi. Need terminid on keelest rääkimise keel ehk **metakeel**, mida õpilane vajab selleks, et keelt iseloomustada ja kirjeldada. Jälgima peaks, et õpitav termin, nt käändesüsteemi puhul *tunnus* ja *lõpp*, korduks õpilaste endi tekstides vähemalt seitse korda, st õpilased peaks olema tunni jooksul olukorras, kus nad saavad rääkida ja kirjutada, kasutades õpitavaid termineid mitmel korral.

Reeglite õpetamisel on kaks peamist viisi: **deduktsioon** ja **induktsioon**. Deducatsioon on reeglite õpetamise viis, kus esmalt tutvustatakse reegleid, seejärel näiteid ja harjutatakse. Induktsioon on reeglite õpetamise viis, kus esmalt tutvustatakse näiteid ja seejärel tuletatakse neist reeglid. Emakeeleõppijale sobib induktsioon hästi, sest see aitab tugevdada loomulikku keeletaju. Keelereeglitele võib läheneda neid viise kombineerides. Deducatsioon sobib juhtudel, kus reegel on selge ja ühene. Induktsioon sobib komplekssemate reeglite puhul, nagu kaashäälikuühend.

Omavahelise nuputamise toeks sobib **üksipaaris-ühiselt meetod**: esmalt mõtleb igaüks ise, seejärel arutatakse paaris ja viimaks üle klassi. Järkjärguline liikumine toetab ja kaasab õpilasi. Õpilased võiks enda loodud reeglid kirja panna ja välja öelda, siis valida täpsem reegel ja kontrollida, kas keeleallikas või õpikus on samamoodi. Reeglite kinnistamisel võib kasutada erinevaid aktiveerivaid, nuputamist ja mängustamist kasutatavaid võtteid. Õpilasel võib lasta koostada ristsõna kõigi erandite kohta (*-ki,- gi*; ülipikk *s*; liitsõna; liide algab sama tähega, millega lõpeb sõna).

Kirja korrektselt ja tavakohaselt vormistamise oskus on oluline suulise ja kirjaliku suhtluse oskus, samuti tekstiloomed osa. Kindlas žanris ja vormis kirjutamine võiks alata **õpilaste enda kogemuste analüüsist**: milliseid kirju on saanud, loodud jne.

<ul style="list-style-type: none">moodustab ja kirjavahemärgistab lauseid õpitu piires korrektselt.	<p>Seejärel võiks liikuda näidistekstide analüüsi juurde. Uue tekstiliigi õppimisel võiks esmalt uurida üht näidist, esialgu võib mitme näidise uurimine olla liiga koormav ja tähelepanu hajutav. Enne näidiste lugemist ja uurimist võiks õpetaja selgitada, mis valdkonda ja suhtlusolukorda kuuluvate tekstidega on tegu, või pakkuda välja variante, mille vahel õpilased valivad: suhtlejad on koolitöötajad, ülemus ja töötaja, klienditeenindaja ja klient jne. Tausta ja konteksti avamiseks sobivad järgmised küsimused.</p> <ul style="list-style-type: none">• Millise tekstiliigiga on tegu?• Mis valdkonna tekstiga on tegu?• Kes on autor?• Mis rollis on autor?• Milline võib olla autori sõnum?• Kes on kirja saaja? Milline on tema suhe autoriga? <p>Kui taust ja kontekst on avatud, võiks õpetaja õpilastele tutvustada kirja (nii tavalise kui ka e-kirja) ülesehitust. Näidata ekraanil või näidistekstil, millistest osadest see koosneb. Seejärel võiks õpilased teksti või tekste lugeda ja need endale mõistetavaks teha. Siin etapis tuleks läbi arutada kõik tundmatud sõnad ja paluda teksti sisu ümber sõnastada, vajadusel esitada sisu täpsustavaid küsimusi. Lisaks võiks suunata õpilasi märkama, mis osadest tekst koosneb ja mis eesmärki üks või teine osa kannab.</p> <p>Enamasti koosnevad kirjad esitavast osast ja taustaosast. Esitavas osas kirjeldab pöörduja, mis on kirja saamise põhjus ja eesmärk, taustaosas jagatakse lisainfot, nt asjassepuutuvaid detaile, kirjeldatakse kaasasolevaid faile. Suhtlusolukorda analüüsides võiks juhtida tähelepanu olukorradele vastavatele keelelistele konstruktsioonidele. Esiteks pöördumine ja üte. Jälgida võiks, kas üte on nimeline või üldistav või kas ütte ees on ka täiend (Tere, Tiiu! vs Tere, õpetaja! vs Tere, head õpilased!). Väljendivalik osutab, kuivõrd lähedased on suhtlejad. Seejärel võiks uurida, kuidas ütet kirja pannakse ja juhtida õpilaste tähelepanu komale, mis ütet tervitussõnast eraldab. Oluline on rõhutada, et</p>
---	--

	üte on pöördumissõna ja et see kannab tähendust ning osutab suhtlemisolukorrale. Ka suhtluse lõpetuse vormel sõltub samadest asjaoludest, näiteks võivad võõrad öelda “Parimate soovidega”, tuttavamad aga “Päikest!”. Keeleliste valikute juures tuleks pöörata tähelepanu ka õigekirjale, iseäranis kirja lõpus olevale komata lauselühendile.
--	--

Õppesisu:

Suuline ja kirjalik suhtlus

Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Juhendi järgimine ja kuuldu põhjal tegutsemine. Kuuldud teksti ümberjutustamine. Lavastuse, kuuldu proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine.

Kuuldu kohta täpsustavate küsimuste esitamine. Esitatud küsimuste mõistmine ja küsimustele vastamine. Loetu ja kuuldu kohta arvamuse avaldamine ja seisukoha põhjendamine, näite toomine tekstist. Kaaslaste arvamuse küsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine eakohasel viisil. Mõtete väljendamine selgelt ja arusaadavalt, mõtte lõpuleviimine ja mõtete omavaheline seostamine. Rühmavestlus etteantud teemal, vestluse tulemuse esitus. Rühmareeglite kokkuleppimine, sobiva koostöövormi valimine. Kõnelemisel kaaslaste mõtete ümbersõnastamine, enda mõtete lisamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid. Dialoogi ja dramatiseeringu esitamine. Rollimäng. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.

Teksti vastuvõtt

Tundmatu sõna tähenduse leidmine õpiku sõnastikust ja Sõnaveebist. Tähenduse selgitamine. Lugemiseks valmistumine, lugemise eesmärgistamine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, korduv ülelugemine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Lugemist hõlbustavad võtted. Lause, lõigu ning tervikteksti mõistmine ja ümberjutustamine. Tarbeteksti ja ilukirjandusteksti eesmärgi ja lugemise eripära. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).

Ilukirjandustekst, kujundlik keelekasutus. Ilukirjanduse põhiliigid: luule, proosa, draama, nende erijooned. Jutustava teksti vastuvõtt. Süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased, käivitav sündmus, lahendus. Sündmuste järjekorra edasi edasiandmine. Arutlemine tekstis käsitletud teema, tegelaste motiivide üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine tekstinäidete toel. Küsimustele vastamine tekstinäidete või oma sõnadega. Loetava kohta märkmete, märksõnaskeemi, kava ja küsimuste koostamine. Loetud teksti dramatiseering õpetaja juhiste toel.

Luuletuse teema määratlemine, aja ja koha kirjeldamine, meeleolu kirjeldamine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).

Vajaliku ja huvipakkuva raamatu leidmine kataloogi või e-otsingut kasutades. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine ja lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja põhjendamine.

Rahvaluule põhiliikide ära tundmine ja tunnuste nimetamine: muinasjutt, muistend, lühivormid (mõistus, vanasõna, anekdoot).

Tekstiloomed

Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, valikuline (mõne tegelase vaatepunktist), kokkuvõtlik, loov. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamise või asendamisega.

Ümberjutustus kavapunktide, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine. Fantaasialoo, muinasjutu või muistendi kirjutamine.

Lühemate tarbetekstide kirjutamine: seletus- ja veenmiskiri, e-kiri, teade. Kirja esitav osa ja taustaosa.

Juhendavate tekstide kirjutamine: retsept, juhend või reeglistik. Kiri, ümbriku vormistamine.

Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, sündmuste kaart), mustandite kirjutamine, tagasiside põhjal töö täiendamine, toimetamine, viimistlemine, avaldamine.

Keeleteadlikkus

Häälikuõpetus ja õigekiri

Helilised ja helitud häälikud. Liidete *-gi* ja *-ki* õigekiri. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri, sulghäälik sõna keskel. Tähtede *i* ja *j* õigekiri tegijanimedes ja liitsõnades.

Sõnavaraõpetus

Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, täiendi funktsioon liitsõnas. Liitsõna tähendus. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.

Sõna tähenduse selgitamine oma sõnadega sõnastiku tähendusseletuse ja näidislausete põhjal (nii raamatukui ka veebivariandist).

Vormiõpetus

Sõnaliigid ja nende funktsioon.

Tegusõna. Jaatava ja eitava kõne kasutamine tekstis. Tegusõna pöörde, tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.

Käändsõna. Käändsõnad: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käändsõna arv, ainsus ja mitmus.

Muutumatud sõnad: määrsõnad, hüüdsõnad, sidesõnad, kaassõnad.

Lauseõpetus

Lause ja lauseliikmed. Alus, öeldis, sihitis määrus ja nende ülesanne lauses kui tervikus. Lihtsamad lause laiendamise võimalused.

Põhimõisted:

Käändsõna, kääne, tüvi, tunnus, lõpp, põhikäänded. Käändsõna arv, ainsus ja mitmus. Kaashäälikuühendi põhireegel, kaashäälikuühendi põhireegli erandid, -gi ja -ki liide ja selle õigekiri. Ametlik ja mitteametlik suhtlus, kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, üte ja selle kirjavahemärgid, viisakus, tervitus ja lõpetus. Sugulaskeeled ja -rahvad, eesmärgistatud kuulamine ja vaatamine, algustäheõigekiri: nimi, nimetus.

Kooli väärtuste arendamine:

<p>Koostöö – paaris- ja rühmatööd tundides, projektipäevad, klassi ja kooli ühisüritused. Keskonnahoid – temaatilised lugemispalad ja teosed, projektipäevad (Prügiprojekt), klassi ja kooli ühisüritused (rohelaat, õppekäigud). Loovus – arendada oskust ise luua erinevaid tekste ja kunstitöid, esitada luuletust ja rolliteksti, osalemine etteastetega kooli ühisüritustel. Ettevõtlikkus – reklaami tööpõhimõtte tundmaõppimine, reklaami koostamine, osalemine koolis toimuvatel laadapäevadel (sügis-, jõulu- ja rohelaat), nende jaoks müügiartiklite valmistamine/kasvatamine. Tervis – temaatilised lugemispalad ja teosed, projektipäevad ja töötoad (tervisliku toidu päev), õppekäigud, kooli spordiüritused, vaimse tervise hoidmine (KiVa nädalad).</p>	
Lõiming	Hindamine:
<p>Valdkonnasisene lõiming: oskust tekste mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse ortoloogia, grammatika ja leksika õpetamisega.</p> <p>Valdkonnaüleselt lõimub eesti keel kõikide õppeainetega ja toetab pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks nii isiklikus kui ka avalikus elus.</p> <p>Õpilaste funktsionaalne ja kriitiline kirjaoskus kujuneb välja kõigi õppeainete õppimise tulemusel, mis eeldab pidevat koostööd aineõpetajate vahel. Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi ja läbivaid teemasid. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö kogu õpilase õppeaja vältel, kuid oluline roll on ka teistel tugivõrgustikel, sh kodusel toetusel ja lapsevanema vastutusel. Üldpädevusteni jõutakse eri allikatest teavet hankides ja seda kriitiliselt hinnates, eri liiki tekste lugedes, nende üle arutledes ja väideldes, erilaadseid tekste funktsionaalselt koostades ja kirjutades.</p> <p>Läbivate teemade käsitlemist toetavad projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused, lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusülesanded ning mitmekülgne info- ja digikirjaoskus.</p>	<p>Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena.</p> <p>Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.</p> <p>Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.</p> <p>Eesti keele õppimisel II kooliastmes hinnatakse õpilase</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suulist ja kirjalikku suhtlust, 2) tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, 3) tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide

	kirjutamist, 4) keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist.
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:	
Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit; 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult; 4) teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara; 5) loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest; 6) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel; 7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; 8) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära; 9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi; 10) väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.	
Kooliastme õpitulemused	
Suuline ja kirjalik suhtlus	
Õpilane: 1) valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali; 2) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse; 3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 4) põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti; 5) kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.	
Teksti vastuvõtt	
Õpilane: 1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi; 3) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 4) võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte; 5) kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;	

- 6) tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe;
- 7) võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.

Tekstiloomed

Õpilane:

- 1) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet;
- 2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe;
- 3) jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult;
- 4) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste;
- 6) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.

Keeleteadlikkus

Õpilane:

- 1) nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid;
- 2) eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest;
- 3) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme;
- 4) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
- 5) järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- 6) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;
- 7) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: keel ja kirjandus	Õppeaine: eesti keel
II kooliaste	5.klass	Tundide arv: 4
Õppeaine kirjeldus		
<p>Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust. 1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmäärke.</p> <p>II kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomes ning keeleteadlikkus. Siingi on eesti keele õpetamise keskmes (tervik)tekstid ja katkendid või tekstikorpused ning nendega seotud tekstitoimingud. Keelepädevuse tagab võimalikult eripalgeline, kuid autentne ja adekvaatne tekstivalik, mis võimaldab omandada keeleteadmisi ja kujundada hoiakuid.</p> <p>Suhtlemisõpetusega kujundatakse oskust kasutada multimodaalses suhtluses eri kanaleid ja keskkondi (sh netikeskkonda), oskust arvestada suhtlemisel eesmärki, partnerit ja olukorda, oskust vahendada teavet, väljendada oma arvamusi ja hinnanguid. Tähelepanu pööratakse ka netiturvalisusele. Suhtlusoskuse arendamisel tehakse informatiivseid esitlusi (nt raamatututvustusi) nii individuaalselt kui ka koostöös.</p> <p>Teksti vastuvõtu õpetusega kujundatakse oskust tekste leida ja valida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, samuti rakendatakse erinevaid lugemis- ja kuulamisvõtteid ning süvendatakse oskust teksti mõista ja sellele reageerida. Arendatakse kriitilise lugemise oskust ning analüüsitakse erinevaid tarbetekste. Elulähedaste ja tähenduslike aine- ja muude tekstide käsitus lõimitakse tekstide ülesehitusliku eripära, sõnavara, grammatika ja õigekeelsuse õpetamisega, et kujundada õpilases loomulik keeleteadlikkus.</p> <p>Tekstiloomes õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul õpilane tajub situatsiooni ja adressaati ning suudab oma mõtteid selgelt ja täpselt, tekstiliigile omasel viisil väljendada. Jutustavate, kirjeldavate ja arutluselementidega tekstide kõrval hõlmab kirjutamine avarat tekstivälja alates tarbetekstidest kuni ilukirjanduseni. Tekstiloomes on põhirõhk kirjutamise protsessil, õpilane järgib kirjutamise etappe alates eeltööst kuni lõpptulemuse vormistamiseni ja viimistlemiseni.</p> <p>Keeleteadlikkuse õpetusega avardatakse keeleteadmisi, omandatakse õigekeelsuspõhimõtted, kujundatakse eesti keelt väärtustavat hoiakut. Arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada,</p>		

kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest ning murrete eripärast. Keeleteadlikkust, mis peab tagama korrektse ja mitmekülgse kirjakeele omandamise, õpetatakse muude tekstitoimingute osana.

Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, st, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevalikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

Õpitulemused:	Metoodilised soovitusel, sh õpistrateegiate rakendamine, diferentseerimise võimalused
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <ul style="list-style-type: none">• Väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes;• oskab olukorrale vastava suhtluskanali valida;• tunneb vahetu suhtluse tavasid ja oskab neid rakendada;• lahendab probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;• esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, sh kriitilisi;• avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab väite ja järelduse. <p>Teksti vastuvõtt</p> <ul style="list-style-type: none">• Analüüsib teksti väljenduslaadi lähtuvalt kasutusvaldkonnast ja suhtlusolukorrast;• nimetab teksti liiki, selle eesmärgi ja iseloomustab autori väljenduslaadi õpitud keeleteadmiste põhjal;• võrdleb tekste ülesehituse, vormistuse ja keelekasutuse põhjal;	<p>Põhikooli õpilasel on eesti keele grammatika omandatud suulisest keelest, koolis asub ta õppima grammatikasüsteemi eripärasid, et eesti keele olemust sügavamalt tunnetada. Siinkohal näitlikustab grammatikaõpetust käändesüsteemi õppimine. Käändesüsteemi õpetades saab tugevdada õpilaste loomulikku keeletaju ja näidata, kuidas nad tegelikult juba teavad, kuidas käänata. Selliseid õpilaskeskseid avastusi sobib käivitama tunni fookust silmaspidav keelematerjal, näiteks võib õpilastele anda lugeda teksti või lauseid, millest teatud käändelõpud puuduvad ja küsida, mis teeb selle teksti imelikuks, mis on puudu. Seejärel võib paluda õpilastel puuduolev ise lisada. Sedamööda saab hakata nähtavaks tegema käändesüsteemi elemente. Käänete moodustamise põhimõtteid õpetades on oluline teada, et on kolm põhikäänet (nimetav, omastav, osastav), ning et omastava käände tüve alusel moodustatakse teisi käänendeid. Selle seose märkamiseks võib õpilastel paluda uurida käänete tabelit, kus on markeeritud omastava tüve korduv osa. Diferentseerida saab nii, et vastavalt õpilasele võimetele uuritakse käändetabelit osade kaupa ja tõstetakse markeeringutega esile teatud osad, et tähelepanu koonduks korraga vaid vajalikule. Grammatika õpetamisel on oluline suunata õpilasi arutlema ja pakkuma oma seletusi ühele või teisele keelenähtusele. Abiks võivad olla võrreldavad</p>

- tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe, koostab lihtsama päringu;
- hindab sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa, verbaliseerib graafilise teabe;
- tunneb konspekterimise võtteid, teeb lugedes või kuulates märkmeid, koostab skeeme;
- oskab sõnastada lugemise, vaatamise, kuulamise eesmärgi ja teeb eesmärgist lähtuva kokkuvõtte;
- esitab teksti kohta kriitilisi küsimusi ja avaldab arvamust, kontrollib teksti usaldusväärsust, eristab arvamust ja fakti.

Tekstiloomed

- Teeb lühiettekande, oskab allikaid valida ja hinnata, koostab lihtsama viite;
- kirjutab tekste protsessikeskselt, täiendab tagasiside põhjal tekste;
- jutustab oma elamustest ja kogemustest, ehitab jutustuse tavakohaselt üles;
- kirjeldab eset, olendit ja inimest, ehitab kirjelduse tavakohaselt üles;
- arutleb suuliselt ja kirjalikult, ehitab arutleva teksti tavakohaselt üles ja kasutab arutlevale tekstile omaseid keelendeid;
- vormistab tekstid korrektselt nii käsitsi kui arvutil;
- põhjendab oma hinnangut tekstinäidetega.

Keeleteadlikkus

- Nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid;
- kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi;
- kirjutab sagedamini esinevad võõrsõnad korrektselt;
- kasutab enda tekstis sünonüüme, arvestades nende tähendusvarjundeid;
- kasutab sobivat tegusõna ajavormi enda tekstis;

fraasid (*kolm jäätis vs kolm jäätist*) või laused (*Laenasin klassikaaslane oma telefon vs Laenasin klassikaaslasele oma telefoni*), miks mitte pikem tekstikatkend, mille õpetaja on ette valmistanud. Keelematerjali saab diferentseerida esiletõstudega. Näited aitavad tunni alguses arutelu käivitada ja **mõtlemist aktiveerida**. Siin on õpetajal oluline olla vestluse suunaja, kes juhib küsimustega õpilase avastuseni.

II kooliastme õpilast võiks suunata teadvustama, et sõna koosneb erinevatest osadest. Mõiste *tüvi* on vajalik järgmiste teemade õppimisel (liitmine, tuletus, kokku- ja lahkukirjutamine, astmevaheldus).

Õpilased võiksid grammatikaterminite õppimisel võimalikult aktiivsed olla ja tuleks julgustada ise selgitama, miks on mitmusel tunnus ja käändel lõpp, ja mitte vastupidi. Need terminid on keelest rääkimise keel ehk **metakeel**, mida õpilane vajab selleks, et keelt iseloomustada ja kirjeldada. Jälgima peaks, et õpitav termin, nt käändesüsteemi puhul *tunnus* ja *lõpp*, korduks õpilaste endi tekstides vähemalt seitse korda, st õpilased peaks olema tunni jooksul olukorras, kus nad saavad rääkida ja kirjutada, kasutades õpitavaid termineid mitmel korral.

Reeglite õpetamisel on kaks peamist viisi:

deduktsioon ja **induktsioon**. Deduktsioon on reeglite õpetamise viis, kus esmalt tutvustatakse reegleid, seejärel näiteid ja harjutatakse.

Induktsioon on reeglite õpetamise viis, kus esmalt tutvustatakse näiteid ja seejärel tuletatakse neist reeglid. Emakeeleõppijale sobib induktsioon hästi, sest see aitab tugevdada loomulikku keeletaju.

Keelereeglitele võib läheneda neid viise kombineerides. Deduktsioon sobib juhtudel, kus reegel on selge ja ühene. Induktsioon sobib komplekssemate reeglite puhul, nagu kaashäälikuühend.

Omavahelise nuputamise toeks sobib **üksipaaris-ühiselt meetod**: esmalt mõtleb igaüks ise, seejärel arutatakse paaris ja viimaks üle klassi. Järkjärguline liikumine toetab ja kaasab õpilasi. Õpilased võiks enda loodud reeglid kirja panna ja välja öelda, siis valida täpsem reegel ja kontrollida, kas keeleallikas

- valib sobiva käändevormi lause kontekstist lähtuvalt;
- moodustab omadussõnade võrdlusastmeid ja kasutab neid enda tekstis korrektselt;
- moodustab ja kirjavahemärgistab liitlauseid ja lihtlauseid, sh koondlauseid;
- kasutab enda tekstis korrekstelt otsekõnet;
- eristab nime ja nimetust, märgib enda tekstis nimed ja nimetused korrekstelt;
- järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid ja omandatud keeleteadmisi tekstiloomes.

või õpikus on samamoodi. Reeglite kinnistamisel võib kasutada erinevaid aktiveerivaid, nuputamist ja mängustamist kasutatavaid võtteid. Õpilasel võib lasta koostada ristsõna kõigi erandite kohta (*-ki,- gi*; ülipikk *s*; liitsõna; liide algab sama tähega, millega lõpeb sõna).

Kirja korrektselt ja tavakohaselt vormistamise oskus on oluline suulise ja kirjaliku suhtluse oskus, samuti tekstiloomes osa. Kindlas žanris ja vormis kirjutamine võiks alata **õpilaste enda kogemuste analüüsist**: milliseid kirju on saanud, loodud jne. Seejärel võiks liikuda **näidistekstide analüüsi** juurde. Uue tekstiliigi õppimisel võiks esmalt uurida üht näidist, esialgu võib mitme näidise uurimine olla liiga koormav ja tähelepanu hajutav. Enne näidiste lugemist ja uurimist võiks õpetaja selgitada, mis valdkonda ja suhtlusolukorda kuuluvate tekstidega on tegu, või pakkuda välja variante, mille vahel õpilased valivad: suhtlejad on koolitöötajad, ülemus ja töötaja, klienditeenindaja ja klient jne. Tausta ja konteksti avamiseks sobivad järgmised küsimused.

- Millise tekstiliigiga on tegu?
- Mis valdkonna tekstiga on tegu?
- Kes on autor?
- Mis rollis on autor?
- Milline võib olla autori sõnum?
- Kes on kirja saaja? Milline on tema suhe autoriga?

Kui taust ja kontekst on avatud, võiks õpetaja õpilastele tutvustada kirja (nii tavalise kui ka e-kirja) ülesehitust. Näidata ekraanil või näidistekstil, millistest osadest see koosneb. Seejärel võiks õpilased teksti või tekste lugeda ja need endale mõistetavaks teha. Siin etapis tuleks läbi arutada kõik tundmatud sõnad ja paluda teksti sisu ümber sõnastada, vajadusel esitada sisu täpsustavaid küsimusi. Lisaks võiks suunata õpilasi märkama, mis osadest tekst koosneb ja mis eesmärki üks või teine osa kannab.

Enamasti koosnevad kirjad **esitavast osast** ja **taustaosast**. Esitavas osas kirjeldab pöörduja, mis on kirja saamise põhjus ja eesmärk, taustaosas

	<p>jagatakse lisainfot, nt asjassepuutuvaid detaile, kirjeldatakse kaasasolevaid faile. Suhtlusolukorda analüüsides võiks juhtida tähelepanu olukorrale vastavatele keeleliste konstruktsioonidele. Esiteks pöördumine ja üte. Jälgida võiks, kas üte on nimeline või üldistav või kas üttele on ka täiend (Tere, Tiiu! vs Tere, õpetaja! vs Tere, head õpilased!). Väljendivalik osutab, kuidas üttele lähedased on suhtlejad. Seejärel võiks uurida, kuidas üttele kirja pannakse ja juhtida õpilaste tähelepanu komale, mis üttele tervitussõnast eraldab. Oluline on rõhutada, et üte on pöördumissõna ja et see kannab tähendust ning osutab suhtlemisolukorrale. Ka suhtluse lõpetuse vormel sõltub samadest asjaoludest, näiteks võivad võõrad öelda “Parimate soovidega”, tuttavamad aga “Päikest!”. Keeleliste valikute juures tuleks pöörata tähelepanu ka õigekirjale, iseäranis kirja lõpus olevale komata lauselühendile.</p>
--	--

Õppesisu:

Suuline ja kirjalik suhtlus

Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulisel kõnes ja kirjalikus tekstis.

Teabe ja abi küsimine erinevates suhtluskanalites ja -olukordades. Sobiva formaadi ja kanali valimine. Vahepealne vestlus, telefonivestlus, e-kiri. Telefonivestluse alustamine ja lõpetamine.

Kaasõpilase ja õpetaja või muu suulise teksti eesmärgistatud kuulamine. Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse avaldamine, väite esitamine ja selle põhjendamine. Kuuldu põhjal järelduse sõnastamine suuliselt või kirjalikult.

Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.

Teksti vastuvõtt

Teksti analüüsimine. Teksti kasutusvaldkond, suhtlusolukorra kirjeldamine (ametlik, tööalane, õppimisega seotud, isiklik). Tekstiliigi ja eesmärgi nimetamine. Autori keelekasutuse ja stiili iseloomustamine ja põhjendamine ning näidete toomine tekstist. Tekstide võrdlemine ülesehituse, vormistuse ja keelekasutuse põhjal.

Teabe- ja õppetekstid, nende peamised liigid ja allikad. Ainealaste teabeallikate ja andmebaaside nimetamine, leidmine ning kasutamine: Eesti Keele Instituudi keeleallikad. Lihtsama päringu koostamine Estris.

Multimodaalse teabe töötlus. Pildiline ja tekstiline teave, lugemine teabe saamise eesmärgil (reegel, juhend, tabel, skeem, diagramm, plaan, kaart jm). Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafik, tabel) verbaliseerimine, lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine. Kuuldud teabe jälgimine, märkmete tegemine.

Konspekterimise võtted ja märkmete tegemine. Pliiatsiga lugemine, teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekterimine.

Kriitiliste küsimuste koostamine teksti kohta. Usaldusvääruse kontrollimine teiste allikate toel. Usaldusvääruse kontrollimine tekstiväliste ja tekstisiseste tunnuste põhjal (teksti vormistus, ülesehitus, sisuline täpsus, autori tausta kontrollimine, faktide kontrollimine). Fakti ja arvamuse eristamine.

Tekstiloomed

Lühiettekanne ja esitlus internetist või teatmeteostest leitud ainealase info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika: lihtsama viite vormistamine, refereerimine.

Jutustava, kirjeldava, põhjendava teksti koostamine protsessikeskselt.

Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine minavormis. Jutustuse ülesehitus: aja- ja koha nimetamine, tegelase või tegelaste kirjeldamine, käivitav sündmus, tegelase mõtted ja tegevus selle lahendamise nimel, lõpetus. Jutustava teksti tunnused: ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses.

Kirjeldamine. Täpne sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi ja inimese kirjeldamine ja neile iseloomulike tunnuste nimetamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.

Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje väljendamine. Arutleva teksti tunnused: rõhutavad sõnad, võrdlemine, näidete toomine, põhjendavate sidendite kasutamine. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.

Keeleteadlikkus

Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled. Sugulaskeeled ja sugulasrahvad.

Võõrtähed ja -häälikud. Võõrsõnade õigekiri, sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Häälduse ja kirja pildi kontrollimine sõnastikest.

Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus. Tähe *h* õigekiri võõrsõnades. Tähtede *f* ja *š* õigekiri. Poolitamisreeglite meenutamine.

Sõnavaraõpetus

Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine tekstis. Sünonüümide tähendusvarjundid, tesauruse ja kasutamine. Tähendussetuste võrdlemine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist). Sobiva sõna kasutamine oma tekstis.

Vormiõpetus

Sõnaliikide meenutamine.

Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik, täis- ja enneminevik ning nende tähenduserinevus. Sobiva ajavormi valimine teksti.

Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Käändetunnus, mitmuse lõpp. Sobiva käände valik sõltuvalt lause kontekstist.

Omadussõnade võrdlusastmed, keskvõrde ja ülivõrde kasutamine tekstis.

Lauseõpetus

Liht- ja liitlause. Liitlause kirj vahemärgid. Korduvate lauseliikmete kirj vahemärgistamine koondlauses. Koondlause ja loetelude kasutamine ja kirj vahemärgistamine tekstis. Üte ja selle kirj vahemärgid. Otsekõne ja kaudkõne. Saatelause ja otsekõnelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otsekõne kirj vahemärgid ja kasutamine.

Muud õigekirja teemad

Algustäheõigekiri: kohad, ajaloosündmused, ametinimetused ja üldnimetused, perioodikaväljaanded, tooted. Nime ja pealkirja eristamine, teoste pealkirjad (heliteosed, filmid, raamatud, lavastused jne).

Põhimõisted:

Käändsõna, kääne, tüvi, tunnus, lõpp, põhikäänded. Käändsõna arv, ainsus ja mitmus. Kaashäälikuühendi põhireegel, kaashäälikuühendi põhireegli erandid, -gi ja -ki liide ja selle õigekiri. Ametlik ja mitteametlik suhtlus, kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, üte ja selle kirj vahemärgid, viisakus, tervitus ja lõpetus. Sugulaskeeled ja -rahvad, eesmärgistatud kuulamine ja vaatamine, algustäheõigekiri: nimi, nimetus.

Kooli väärtuste arendamine:

<p>Koostöö – paaris- ja rühmatööd tundides, projektipäevad, klassi ja kooli ühisüritused. Keskonnahoid – temaatilised lugemispalad ja teosed, projektipäevad (Prügiprojekt), klassi ja kooli ühisüritused (rohelaat, õppekäigud). Loovus – arendada oskust ise luua erinevaid tekste ja kunstitöid, esitada luuletust ja rolliteksti, osalemine etteastetega kooli ühisüritustel. Ettevõtlikkus – reklaami tööpõhimõtte tundmaõppimine, reklaami koostamine, osalemine koolis toimuvatel laadapäevadel (sügis-, jõulu- ja rohelaat), nende jaoks müügiartiklite valmistamine/kasvatamine. Tervis – temaatilised lugemispalad ja teosed, projektipäevad ja töötoad (tervisliku toidu päev), õppekäigud, kooli spordiüritused, vaimse tervise hoidmine (KiVa nädalad).</p>	
Lõiming	Hindamine:
<p>Valdkonnasisene lõiming: oskust tekste mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse ortoloogia, grammatika ja leksika õpetamisega.</p> <p>Valdkonnaüleselt lõimub eesti keel kõikide õppeainetega ja toetab pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks nii isiklikus kui ka avalikus elus.</p> <p>Õpilaste funktsionaalne ja kriitiline kirjaoskus kujuneb välja kõigi õppeainete õppimise tulemusel, mis eeldab pidevat koostööd aineõpetajate vahel. Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi ja läbivaid teemasid. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö kogu õpilase õppeaja vältel, kuid oluline roll on ka teistel tugivõrgustikel, sh kodusel toetusel ja lapsevanema vastutusel. Üldpädevusteni jõutakse eri allikatest teavet hankides ja seda kriitiliselt hinnates, eri liiki tekste lugedes, nende üle arutledes ja väideldes, erilaadseid tekste funktsionaalselt koostades ja kirjutades.</p> <p>Läbivate teemade käsitlemist toetavad projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused, lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusülesanded ning mitmekülgne info- ja digikirjaoskus.</p>	<p>Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena.</p> <p>Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.</p> <p>Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.</p> <p>Eesti keele õppimisel II kooliastmes hinnatakse õpilase</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suulist ja kirjalikku suhtlust, 2) tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, 3) tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide

	kirjutamist, 4) keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist.
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:	
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;2) mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;4) teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;5) loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;6) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;8) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;10) väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.	
Kooliastme õpitulemused	
Suuline ja kirjalik suhtlus	
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali;2) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse;3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;4) põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti;5) kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.	
Teksti vastuvõtt	
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;2) iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;3) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;	

- 4) võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;
- 5) kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;
- 6) tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe;
- 7) võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.

Tekstiloom

Õpilane:

- 1) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet;
- 2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe;
- 3) jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult;
- 4) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste;
- 6) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.

Keeleteadlikkus

Õpilane:

- 1) nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid;
- 2) eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest;
- 3) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme;
- 4) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
- 5) järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- 6) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;
- 7) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: Keel ja kirjandus	Õppeaine: eesti keel
II kooliaste	VI klass	Tundide arv: 3 tundi nädalas
Õppeaine kirjeldus		
<p>Eesti keele oskus on nii aineõpetuse eesmärk kui ka õppekavas sätestatu omandamise alus. Eesti keele oskus kõnes ja kirjas on inimese identiteedi, tema mõtlemis- ja tundevoime kujunemise alus, jätkusuutliku ja enastjuhtiva õppimise eeldus. Kui õpilane mõistab eesti keele tähtsust sotsiaalse suhtluse vahendina ja rahvusliku kultuuri kandjana, kujuneb ta täisväärtuslikuks ühiskonnaliikmeks, kes suudab ennast erinevates suhtlusolukordades selgelt ja ladusalt väljendada, mõistab erinevaid tekste, on võimeline argumenteerima ja mõtestatud teksti looma.</p> <p>Keeletundides pannakse alus õpilaste sotsiaalsele kirjaoskusele, st oskusele kasutada keelt teadlikult ja kriitiliselt isiklikus ja avalikus elus, õppe- ja tööolukorras. Õpilastes kujundatakse teadmisi ja oskusi, mis hõlmavad keelt, selle variante, eri tüüpi ja liiki tekste ning mis lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ja loomisega. Keeleõpetuse kõrgeim siht on aidata õpilasel kujuneda iseseisvaks teksti vastuvõtjaks ja loojaks, kes on omandanud tänapäeva eesti kirjakeele.</p> <p>Teksti vastuvõtu õpetusega kujundatakse oskust tekste leida ja valida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, samuti rakendatakse erinevaid lugemis- ja kuulamisvõtteid ning süvendatakse oskust teksti mõista ja sellele reageerida. Arendatakse kriitilise lugemise oskust ning analüüsitakse erinevaid tarbetekste. Elulähedaste ja tähenduslike aine- ja muude tekstide käsitus lõimitakse tekstide ülesehitusliku eripära, sõnavara, grammatika ja õigekeelsuse õpetamisega, et kujundada õpilases loomulik keeleteadlikkus.</p> <p>Tekstiloomes õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul õpilane tajub situatsiooni ja adressaati ning suudab oma mõtteid selgelt ja täpselt, tekstiliigile omasel viisil väljendada. Jutustavate, kirjeldavate ja arutluselementidega tekstide</p>		

<p>kõrval hõlmab kirjutamine avarat tekstivälja alates tarbetekstidest kuni ilukirjanduseni. Tekstiloomes on põhiohk kirjutamise protsessil, õpilane järgib kirjutamise etappe alates eeltööst kuni lõpptulemuse vormistamise ja viimistlemiseni.</p> <p>Keeleteadlikkuse õpetusega avardatakse keeleteadmisi, omandatakse õigekeelsuspõhimõtted, kujundatakse eesti keelt väärtustavat hoiakut. Arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest ning murrete eripärast. Keeleteadlikkust, mis peab tagama korrektse ja mitmekülgse kirjakeele omandamise, õpetatakse muude tekstitoimingute osana.</p> <p>Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, st, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.</p>	
Õpitulemused:	Metoodilised soovitusel, sh õpistrateegiate rakendamine, diferentseerimise võimalused
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● esitab kuuldu ja loetu kohta kriitilisi küsimusi ning avaldab arvamust, sõnastab järelduse; ● lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; ● osaleb aktiivselt klassi- ja rühmavestluses; ● põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslase põhjendatud seisukohti; ● kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses. <p>Teksti vastuvõtt</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nimetab põhilisi Eesti meediakanaleid, eristab rahvusringhäälingu ja kommertskanalite eesmärke; ● tunneb õpitud meediatekstide liike ja nende kasutamise võimalusi, oskab 	<p>Enesetestimine küsimustega</p> <p>Õppimise hajutamine väiksemateks ülesanneteks pikema perioodi peale ja varasemalt õpitu kordamine koos uue materjali omandamisega.</p> <p>“Miks” küsimuste esitamine ja põhjenduste loomine faktide ja kontseptsioonide õppimisel.</p> <p>Selgitamine, kuidas on uued teadmised seotud varasemate arusaamadega.</p> <p>Läbisegi õppimine ehk erinevate, kuid omavahel seotud materjalide õppimine samaaegselt.</p> <p>Kokkuvõtte koostamine, kirjutades loetud tekstist sõna-sõnalt ümber peamised seisukohad.</p>

<p>analüüsida meediatekste nende ülesehituse põhjal;</p> <ul style="list-style-type: none">• kasutab meediatekstide analüüsil õpitud keele- ja tekstimõisteid;• leiab tekstist argumendi ülesehituse osad;• teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina;• võrdleb meediatekste, esitab kriitilisi küsimusi ja avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte. <p>Tekstiloomed</p> <ul style="list-style-type: none">• leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet, tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe, täiendab tagasiside põhjal oma teksti;• valdab alustekstil kirjutamise põhilisi võtteid, täiendab alusteksti enda mõtetega;• kirjutab kirjandi, milles kasutab kirjeldamist, jutustamist, koostab argumentatsiooni;• avaldab viisakalt ja olukorrast lähtudes arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;• kirjutab eesmärgipäraselt multimodaalseid tekste ja ajakirjandusžanre;• vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis;• kasutab tekste toimetades ja kaaslast tagasisidestades omandatud keele- ja tekstimõisteid. <p>Keeleteadlikkus</p> <ul style="list-style-type: none">• nimetab Eesti suuremaid murdealasid• kasutab õigekeelsussõnaraamatud õigekirja kontrollimiseks;	<p>Kaasõpilastele teema selgitamine</p> <p>Mnemoonikute kasutamine meeldejätmisel.</p> <p>Materjalide mitmekordne läbilugemine.</p> <p>Loetust oluliste mõtete markeerimine või allajoonimine lugemise ajal.</p> <p>Eelneval ühisarutelul teadvustatakse teksti koostamise (tekstiloomel) etapid:</p> <ul style="list-style-type: none">• eesmärk (milleks? kellele? mida?),• teemakohase teabe otsimine ja valimine,• teabe järjestamine,• teabe sõnastamine,
--	---

<ul style="list-style-type: none">● teab üldtuntud lühendeid ja kasutab neid tekstis;● eristab kirjakeelt ja argikeelt, teeb sobiva sõnavaliku vastavalt kontekstile;● moodustab ja kirjavahemärgistab liitlauseid enda tekstis;● kasutab veebi- ja pabersõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks;● rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsid ja hinnates	
Õppesisu:	
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus Tekstide kriitiline kuulamine, faktide leidmine ja kontrollimine, kuuldude hinnangu andmine. Kriitiliste küsimuste esitamine vahetus suhtluses. Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal. Klassivestlus, diskussioon. Vestluses kõnejärje hoidmine ja üleandmine kaaslasele. Kaaslase aktiivne kuulamine, kaaslane öeldu täiendamine ja täpsustamine. Vestluskaaslasele positiivse tagasiside andmine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine. Viisakusväljendite kasutamine, sobiva suhtlusstiili valimine, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine. Viisakas ja ohutu suhtlus virtuaalkeskonnas.</p> <p>Teksti vastuvõtt Arutlevate meediatekstide ülesehituse analüüs. Lõigu, teksti eesmärk, varjatud eesmärk. Argumendi osad. Mõjutusvõtete ja hinnanguliste keelendite leidmine. Meediakanalid ja -väljaanded Eestis, kommertsmeedia ja rahvusringhääling. Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid. Raadiosaate eesmärgistatud kuulamine, telesaate eesmärgistatud vaatamine, kuuldu konspekterimine, võrdlemine, kokkuvõtte tegemine. Trüki ja veebiajakirjandus. Ajalehežanrite (uudis, arvamyslugu, intervjuu, olemuslugu) eesmärgid ja ülesehitus. Pilt meediatekstides: pressifoto, karikatuur, pildiallkirja eesmärk. Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.</p> <p>Tekstiloomine Protsesskirjutamise etappide meenutamine. Lisateabe otsimine. Alusteksti kasutamine enda tekstis: refereerimine. Alustekstile enda mõtete lisamine, autori ja enda mõtete vastandamine, kõrvutamise. Kirjandi ülesehitus: Sissejuhatus, teemaarenduse lõigud e argumendid, kokkuvõtte. Lõigu ülesehitus: väide, selgitus, näide, järeldus. Tabav pealkiri. Oma sõnastuse ja lausestuse toimetamine, õigekirja korrektori kasutamine, oma vigade leidmine ja parandamine. Teksti vormistamine arvutil: reavahe, joendus</p>	

Multimodaalse teksti loomine: pildi-, video ja graafilise materjali kasutamine. Teksti kujundamine erinevates rakendustes. Ajakirjandustekstide kirjutamine: reklaam, uudis, arvamyslugu, intervjuu.

Keeleteadlikkus

Eesti murded. Murdekaart, murdekeelenäited, murdesõnastiku kasutamine.

Õigekiri

Õigekirja kontrollimine õigekeelsussõnaraamatust (nii raamatu- kui ka veebivariandist), märkide lugemine. Veaohtlikud liited: -lik; -likkus. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Lühendite lugemine

Sõnavaraõpetus

Kirjakeel ja argikeel (sh släng), sõnade stiiliväärtus ja märgendid sõnastikes. Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides ja enda tekstis. Sobiva sõnavaliku tegemine vastavalt kontekstile: oma või võõrsõna, harvad, vanamoelised sõnad jne.

Vormiõpetus

Grammatiline ühildumine käändes ja arvus. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (*ne-* ja *line-*liitelised omadussõnad). Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Sõnastike kasutamine käändevormide kontrollimiseks.

Lauseõpetus

Liitlause. Liitlauseite sidumine liitlauseks. Rindlause ja osalause. Sidesõnaga ja sidesõnata rindlause. Rinnastavad sidendid. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Alistavad sidendid. Põimlause kirjavahemärgistamine.

Põhimõisted:

Kirja-, oskus-, murde- ja kõnekeel, põhi- ja järgarv, käänded, rinnastus- ja alistasseosed lauses, stiil, meedia, analüüs, arvamus, arutlus, põhjendus, argument

Kooli väärtuste arendamine:

- KOOSTÖÖd praktiseeritakse erinevate rühma- ja paaristööde tegemisel
- LOOVUS areneb erinevaid tekste lugedes ning luues ja probleemülesandeid lahendades
- KESKKONNAHOIDu toetavaid eriliigilisi tekste käsitletakse ka keeletundides,
- TERVIS – ka keeletundides pööratakse tähelepanu vaimse, füüsilise, sotsiaalse tervise hoidmisele ja edendamisele ning tervislike harjumuste kujunemisele.
- ETTEVÕTLIKKUSE arendamine toimub erinevate loodavate tarbetekstide ja tulevikuperspektiivi seadvate loovtekstide kirjutamise kaudu,

Lõiming:

Hindamine:

<ul style="list-style-type: none">• ajalugu, geograafia – keele muutumine ajas ja ruumis, murdealade leidmine kaardilt• Teised keeled– muutevormide võrdlus• muusika, hiina keel – keele toonid, nende eristamine, võrdlus eesti keelega• kirjandus, ajalugu, loodus- ning ühiskonnaõpetus jt õppeained – illustreeritud tekstid ja nende kohasus, keele kujunemise mõjurid• matemaatika, füüsika, keemia – arvsõnade, ühikute kirjutamine	<p>Jooksev hindamine toimub tunnis omandatud teadmiste rakendamise eest praktilistes ülesannetes. Õpilane saab pidevalt suulist tagasisidet oma soorituste kohta.</p> <p>Loovtundides toimub hindamine loovuse ja teoreetiliste teadmiste koosrakendamise eest. Iga teema eest saavad õpilased hinde kas kontrolltöö, loovteksti vms põhjal. Jooksvaid hindeid saab õpilane aktiivse töö eest tundides. Koostööoskust, kuulamis- ja kõnelemisoskust hinnatakse rühmatööde ja ühiste loovtööde puhul.</p> <p>Hindamise aluseks on kooli hindamisjuhend. Õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet ning hindeid. Hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.</p>
--	---

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:

Õpilane:

- 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- 4) teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;
- 5) loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;
- 6) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
- 7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- 8) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;
- 9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;
- 10) väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.